

VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT
5510 Dévaványa, Széchenyi u.9.sz. Tel.:66-483-044,
email:vedonoci@freemail.hu

ÉVES BESZÁMOLÓ A 2009. ÉVBEN VÉGZETT SZAKMAI MUNKÁRÓL

A védőnői szolgálatok által végzett munka „hungaricum”-nak számít. Európában nincs olyan szakma, amely egyszerre kapná meg a várandósok, a gyermekek (0-18 éves korúak), majd a felnövekvő generációkból később újra családot alapító nők gondozásának egy-egy szeletét, továbbá a védőoltások megszervezésének, és a szűrővizsgálatok lebonyolításának lehetőségét. Ez jó is, mert a korcsoportok egymásba öltődnek, a védőoltások pedig felváltva következnek a szűrésekkel. De eléggé szerteágazó is, a szeletek másfajta egész részei. A továbbképzések szükségesek és kellenek is, hogy a megújuló szűrésekkel lépést lehessen tartani.

Nehéz egészséget „csinálni”, megmutatni sem lehet, hogy íme: ennyivel már elkészültünk. Marad a segíteni akarás, és az öröm, ha a látásélesség problémával kiszűrt gyermek végre szemüveget hord.

A prevenció örök cél. Könnyebb az egészséget megtartani, mint visszaszerezni. 2009.-ben Dévaványán három védőnői körzetben két fő dolgozott. A harmadik, GYES-en lévő kolléganőt felváltva helyettesítettük. A körzeti védőnőnkön kívül egy fő iskolavédőnő látta el a város általános iskoláinak nagyobb részét és a település középiskoláját. A Szügyi Dániel Ref. Ált. Isk. nyolc osztálya (114 diák) körzeti védőnői ellátásba tartozik 2008. óta.

Az elmúlt év végén a tanácsadó alapfelszereltsége fel lett mérve, a hiányzó eszközök pótolva lettek. A vizsgálatokhoz szükséges eszközök időről-időre hitelesítve vannak.

Az épület régi, de elegendő helyiséggel biztosítja a tanácsadások lebonyolítását.

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal a kapcsolat megtartott. Örömmel vesszük, ha a jelzést követően tájékoztatnak bennünket is, hogyan sikerült szociális, jogi, vagy anyagi támogatás biztosításával (és bizonyos elvárások megvalósításával) jobb helyzetet teremteni a bajba jutott családokban.

2009.-ben 63 gyermek született Dévaványán. (2008.-ban még 69 újszülöttel lettünk többen. A különbség nem nagy. De amíg tavaly május végéig 25 gyermek, addig ez év 04. hó végéig mindössze 8 gyermek született.) Az adminisztráció azonban nem csökkent, és az elvégzendő munka sem lett kevesebb.

A tavalyi év során 364 családot gondoztunk.. Természetesen a migráció alakít valamit a létszámokon, de ez nem mindig a számok növekedését jelenti.

VÁRANDÓS GONDOZÁS (33/1992. NM rend.)

2009. 10.01-től gyakorlatilag (jogilag valamivel később) országosan megszűnt a várandósok mozgó szakorvosi ellátása, azaz a szervezett- nem magánrendelés keretein belül működő- orvosi tanácsadás/gondozás. Ez sosem jelentett rendeltetést, hiszen csak várandósok jelentek meg rajta, s nem csak akkor, ha valamilyen panaszuk volt. Ekkor került sor a következő vizsgálatok megbeszélésére, a beutalók kiadására, és a személyre szabott állapotfelmérésre. A kismamák ezentúl szabadon döntenek el, melyik szakorvoshoz járnak, hogy

az anyasági támogatáshoz egyelőre még szükséges négy orvosi pecsét meg legyen. Egyetlen (központi) tanácsadó maradt meg, Békéscsabán.

Maradt változatlan a védőnői gondozás, tájékoztatás, szűrővizsgálat. Ez 81 fő várandósnál átlagosan havi egyszeri találkozást jelentett.

Újonnan gondozásba vett kismamák száma: 48 fő volt. 2008.-ban valamivel többen, 54-en vállaltak gyermeket.

(A veszélyeztetettség kategóriáknál csak ez évben vált megengedhetővé, hogy maga az élettársi kapcsolat ne jelentsen mindenképpen okot a veszélyeztetettségre. Mert az elfogadhatóan működő élettársi kapcsolatot nem lehet/kell fokozottan gondozni.) Tehát a tavalyi év szemléletének tükrében még a kismamák több mint $\frac{3}{4}$ része igényelt fokozott gondozást. A százalékos megoszlásuk a régi szempontok szerint:

-egészségügyi ok miatt:	14%
-környezeti ok miatt:	36%
-egészségügyi és körny. ok miatt:	50%

A dohányzó gyermeket váró nők aránya 16%. Ez a szám végre kevesebb, mint az ezt megelőző évi! (19%)

2009.07.01.-től átmenetileg szünetelt az önkormányzat által finanszírozott nőgyógyászati ellátás is. (Az év első felében 87 nő kereste fel ezt az ingyenesen igénybe vehető szakorvosi ellátást.) Miután tavaly decemberben megteremtődtek a számítógéppel nyomtatható receptírás feltételei, 2010. januártól újból biztosítva volt Dévaványán heti egy alkalommal a nőgyógyászati rendelés. Azért a múlt idő, mert jelenleg- nem igazán ismert okok miatt-már nincsen.

Néhány beutalót (a 12. héten végzendő biokémiai Down-syndroma szűréséhez és a 16. héten javasolt AFP vizsgálat elvégzéséhez szükségeset) már csak nőgyógyász szakorvos írhat alá. A többi beutalás esetében a házi orvosok segítőkészségét köszönjük.

CSECSEMŐK ÉS KISGYERMEKEK GONDOZÁSA (49/2004. ESzCsM rend.)

A gondozott csecsemők átlagos létszáma 2009.-ben: 62 fő volt. A veszélyeztettség nagyobb részt ebben a korcsoportban is környezeti okokkal magyarázható.

A statisztikailag vezetett adatok szerint:

-egészségügyi ok miatt:	6%
-környezeti ok miatt:	69%
-egészségügyi és körny. ok miatt:	9%
-nem veszélyeztetett:	16%

Koraszülöttnek számít minden olyan újszülött, aki a várandósság-mely 40 hét- betöltött 37. hete előtt születik meg. (Születési súlytól függetlenül.) A koraszülött frekvencia az összes születésre vetítve: 5%.

Tavaly sajnos született úgy egy csecsemő, hogy fejlődési rendellenessége miatt az életét nem tudták megmenteni. Minden tudomány ellenére van olyan helyzet, ami nem megoldható. Ezt a legnehezebb elfogadni.

Ma az anyák illetve a családok egy része tájékozott a csecsemő gondozása és táplálása szempontjából. Az internet ezen a területen is jelen van. Az információáradatból azonban nem mindig sikerül hasznos dolgokra akadni. A tanács adásának részünkről úgy van értelme, hogy az anya szabad döntési jogával a jót válassza. Mert a gyermekének is úgy lesz jó.

Nagyon sarkalatos pont az anyatejes táplálás megtartása. Amíg a csecsemő anyatejet kap, rosszat nem kaphat. 6 hónapos korig kizárólag szoptatott volt a 0-12 hónaposok $\frac{1}{3}$ -a. Egy éves koron túl pedig 32%-uk még mindig rendszeresen kapott anyatejet.

Tanácsadáson átlagosan 14 alkalommal jelent meg a korcsoport, látogatva 12-szer volt.

Ezek pusztán statisztikai adatok. A lényeg a találkozások minősége, nem mennyisége.

A kisdedek (1-3 évesek) átlagos száma 2009.-ben: 124 fő volt. Enyhe csökkenés tapasztalható a tavalyi létszámhoz képest. Közülük egyre többen járnak közösségbe. Mindennek ellenére évente legalább három alkalommal jelennek meg a tanácsadóban.

A három-négy év felettiek kevés kivételtől eltekintve óvodások. (A 3- 6 évesek átlagos létszáma: 243 fő volt.) A közösség pozitív hatással van azokra a kisgyermekre, akik nehezen tanulnak meg beszélni. Szocializációs készségük is nagyobb ütemben fejlődik, szokásaik helyes irányba terelődnek. Otthon sok szülő nem eleget mesél, beszélget gyermekével. A televízió és a DVD-k nem kérnek visszajelzést a gyermektől, viszont a képek színes és gyors váltakozása már a csecsemők figyelmét is képes lekötni. Pedig nem erre van szükségük.

2009.-től a gyermekek testi-lelki-szociális fejlettségének felméréséhez speciális adatlapokat vezettünk. (1.hó-3.hó-6.hó-1.év s utána évenként egészen 6.éves korig.) A védőnői szűrések az orvosi vizsgálatától függetlenül történtek, a tanácsadási órák (és alkalmak) számát emelve. Az óvodai vizsgálatok így megszűntek, az óvodába már csak pediculosis (fejtetvesség) szűrésre mentünk. Ez évente három alkalommal volt kötelező. Ebben a tanévben a fejtetvesség az óvodákban és iskolában is visszatérő probléma volt. Egyes években több, máskor kevesebb az előfordulása. Érdeemes változtatni a tetűirtó szereket is, amelyekből ma már több fajta van forgalomban. Olyan is, amely kevésbé veszi igénybe a haját és a fejbőrt. Dévaványán a gyermekek átoltottsága 100%-os. Nincs olyan szülő, aki a kötelező védőoltások beadásának útjába akadályt gördítene. Az oltási séma szinte megegyezett a megelőző évi gyakorlattal. Az ajánlott oltások közül a pneumococcus elleni (PREVENAR) ingyenes vakcinát is sokan kérik. A többi nem kötelező, de javasolt oltás-a rotavírus (ROTARIX) és a bányahimlő elleni (VARILRIX) - még térítésköteles, talán emiatt választhatják kevesebben.

Az iskolásoknál egy évvel korábbra tették a hepatitis-B elleni oltás (ENGERIX-B) időpontját (7.o.) Tavaly elindult a méhnyakrák elleni oltás (CERVARIX) beadásának megszervezése a településen. Az oktatási intézményekben védőnői alapszűrésre és orvosi vizsgálatra kötelezett (ún.index)osztály 2009. évtől a 2-4-6-8. A legtöbbet kiszűrt elváltozás a lúdtalp (civilizációs probléma), a rossz tartás (mozgáshiány) a túlsúly és a caries (ésszerűtlen táplálkozás). Azért ésszerűtlen és nem csak egészségtelen, mert sokszor azokban a családokban is sok pénzt fordítanak az üdítőre és az összetételében „értéktelen” ételekre, ahol minden forintba szükség lenne. (Sokkal jobb és olcsóbb lenne a házilag csomagolt uzsonna.) Csak nevelés kérdése lenne, hogy pl. a gyermek szeressen és tudjon is otthon reggelizni.

Mindent összevetve szülőként azt jelenthetem ki, hogy senki sem (egy szakember sem) tehet annyit a gyermekeinkért, mint mi magunk. Ha valamilyen oknál fogva (hiába hallja és tudja) a szülő nem válik nyitottá a jóra, azt más nem teheti meg helyette.

Országos és megyei adatokat a 2009. évről nem kaptam az idén. A 2008. évi mellékelve van.

Dévaványa, 2010. év május hó 14.

.....
Hunya Zsoltné
védőnő

p.h.

